

Εξελίξεις στην αγορά αλκοολούχων ποτών στην Τουρκία

Σύμφωνα με απόφαση του τ/Υπουργικού Συμβουλίου (αρ.:2011/2304, ΦΕΚ 28083/13.10.2011), τροποποιείται ο ειδικός φόρος κατανάλωσης (ΟΤV) των διαφόρων κατηγοριών αλκοολούχων ποτών. Προηγούμενες αυξήσεις του ειδικού φόρου κατανάλωσης είχαν επιβληθεί τον Οκτώβριο του 2010 και τον Δεκέμβριο του 2009.

Για τις κατηγορίες οινοπνευματωδών ελληνικού ενδιαφέροντος, σημειώνουμε τα εξής:

- Για τα κρασιά (κωδικός Σ.Ο. 22.04) αυξάνεται ο ελάχιστος φόρος ειδικής κατανάλωσης από 2,44 τ.λ./λίτρο σε 2,94 τ.λ./λ.

Σημειώνεται ότι τον Δεκέμβριο 2009 είχε καταργηθεί ο κατ' αξίαν –ad valorem- φόρος, ο οποίος ανήρχετο σε 63% και επιβάρυνε υπέρμετρα τα εισαγόμενα κρασιά.

- Για τα αποστάγματα από κρασί–τσίπουρα- (κωδικός Σ.Ο. 22.08.20) αυξάνεται ο ελάχιστος φόρος ειδικής κατανάλωσης από 71,5 τ.λ./λ σε 87,95 τ.λ./λ.

- Για τα ηδύποτα –λικέρ- (κωδικός Σ.Ο. 22.08.70) αυξάνεται ο ελάχιστος φόρος ειδικής κατανάλωσης από 87,95 τ.λ./λ σε 96,74 τ.λ./λ.

- Για το ούζο (κωδικός Σ.Ο. 22.08.90.41) αυξάνεται ο ελάχιστος φόρος ειδικής κατανάλωσης από 85,8 τ.λ./λ σε 105,8 τ.λ./λ. (προηγούμενη αύξηση τον Δεκέμβριο 2009 από 55 τ.λ./λίτρο σε 60,5 τ.λ./λ.)

Σημειώνεται ότι στο ρακί, το οποίο οι Τούρκοι θεωρούν ως εθνικό τους ποτό και του έχουν δώσει 12ψήφια διάκριση Σ.Ο.(2208.90.48.00.11 και 2208.90.71.00.11, ανάλογα με το αν περιέχεται σε δοχεία μικρότερα ή ίσα, ή μεγαλύτερα των δύο λίτρων) αυξάνεται ο ελάχιστος φόρος ειδικής κατανάλωσης από 51,48 τ.λ./λ σε 63,48 τ.λ./λ.

Η απόφαση για αυξήσεις του ειδικού φόρου κατανάλωσης των αλκοολούχων προκάλεσε διαμαρτυρίες από τ/εταιρείες παραγωγής, εκπροσώπους τουριστικών επιχειρήσεων, επιχειρήσεων εστίασης κ.ά.

Παρά την υψηλή φορολόγηση, αλλά και άλλους περιορισμούς στην κατανάλωση αλκοολούχων στην Τουρκία (περιορισμοί στη διαφήμιση, δυσκολίες αδειοδότησης για πώληση κ.ά.), η κατανάλωση τα τελευταία χρόνια παρουσιάζει αυξητική τάση. Το 2010 η κατανάλωση αυξήθηκε κατά 1,5% σε σχέση με το 2009, φθάνοντας τα 1,4 δις λίτρα.

Αύξηση παρατηρείται σε όλες τις κατηγορίες αλκοολούχων, με εξαίρεση την μύρα (-0,21%) και το ουίσκι (-2,98%). Η αύξηση για τις επιμέρους κατηγορίες ήταν: κρασί +28,9%, ρακί +3,76%, βότκα +13,7%, λικέρ +23,9%, τζιν +18,8%, ρούμι +46,1%, κονιάκ +15,5%.

Η μέση ετήσια κατανάλωση αλκοόλ πάντως στην Τουρκία είναι μόλις 1,4 λίτρα, εξακολουθώντας να παραμένει σε χαμηλά επίπεδα σε σχέση με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο (10,8 λίτρα). Η υψηλότερη κατανάλωση πραγματοποιείται στις περισσότερο δυτικοποιημένες περιοχές, καθώς και στις περιοχές με έντονη τουριστική κίνηση, ενώ στην ΝΑ Τουρκία είναι περιορισμένη.

Αναλυτικότερα, για τα διάφορα είδη αλκοολούχων, παραθέτουμε τα εξής στοιχεία:

Είδος	Έτος	Παραγωγή (λίτρα)	Εισαγωγές (λίτρα)	Εξαγωγές (λίτρα)
Ρακί	2007	42.716.023		2.731.018
	2008	44.602.479		2.711.534
	2009	44.698.058		2.456.330
	2010	46.380.793		2.382.388
Κρασί	2007	21.921.703	919.092	2.512.268
	2008	36.981.293	926.226	2.342.914
	2009	45.162.887	980.151	2.415.059
	2010	57.952.540	1.503.069	2.190.795
Αφρίζον κρασί	2007	359.850	39.247	23.958
	2008	407.921	52.626	14.092
	2009	195.999	40.137	4.820
	2010	172.142	80.619	3.446
Μπύρα	2007	843.920.898	842.757	62.141.527
	2008	924.438.410	582.059	73.611.503
	2009	923.115.658	392.472	98.813.349
	2010	920.120.326	1.379.966	107.733.311
Λικέρ	2007	328.759	321.024	11.886
	2008	819.100	465.606	13.322
	2009	627.164	573.659	2.389
	2010	782.099	705.671	3.327
Βότκα	2007	4.986.523	992.345	78.668
	2008	7.658.359	1.150.075	152.009
	2009	8.909.995	1.455.560	116.978
	2010	9.675.512	2.105.776	29.340
Τζιν	2007	979.257	166.220	4.720
	2008	1.045.203	189.414	2.986
	2009	1.058.723	202.773	252
	2010	1.134.645	363.606	-
Ρούμι	2007		200.398	
	2008		251.192	
	2009		313.223	
	2010		457.714	

Ουίσκι	2007	-	1.433.995	949.616
	2008	-	1.671.075	-
	2009	-	2.544.165	-
	2010	2.656	2.465.679	-
Κονιάκ- Μπράντι	2007	274.483	241.641	739
	2008	251.837	230.644	697
	2009	239.957	175.042	17
	2010	149.139	330.214	-
Βερμούτ	2007	7.640	145.760	171
	2008	5.507	225.297	-
	2009	4.411	274.088	5
	2010	8.741	297.870	14
Άλλα ποτά.....				
Σύνολο	2007	915.802.084	5.439.742	68.529.938
	2008	1.016.771.987	5.961.880	78.913.915
	2009	1.025.041.264	7.220.328	103.855.024
	2010	1.047.717.929	10.114.535	112.351.914

(Στοιχεία Ρυθμιστικής Αρχής Αγοράς Καπνού και Αλκοολούχων – TAPDK- και Τουρκικού Ινστιτούτου Στατιστικής)

Η αυξητική τάση της κατανάλωσης, αλλά και οι δυνατότητες που παρουσιάζει η ίδια η τ/αγορά (υψηλοί ρυθμοί ανάπτυξης, άνοδος βιοτικού επιπέδου, χαμηλός μέσος όρος ηλικίας), καθιστούν την Τουρκία αγορά-στόχο για μεγάλες εταιρείες αλκοολούχων ποτών.

Η εταιρεία DIAGEO εξαγόρασε την τουρκική MEY ICKI, έναντι 3,3 δις τ.λ. (2,1 δις δολ.) ποσό δεκαπλάσιο σχεδόν των κερδών προ φόρων της Mey Icki, η οποία ελέγχει ¾ περίπου της αγοράς ρακί (YENI RAKI), ενώ διαθέτει εκτεταμένο δίκτυο διανομής που περιλαμβάνει 57.000 σημεία πωλήσεων και 650 πωλητές. Μέσω αυτού του δίκτυο διανομής, η DIAGEO, η οποία προσβλέπει στην επέκτασή της στις αναδυόμενες αγορές με τις «ταχέως αναπτυσσόμενες μεσαίες τάξεις», στηρίζει την εξάπλωση της στην τ/αγορά προωθώντας πέρα από τα προϊόντα της MEY ICKI και τα διεθνή σήματα που κατέχει (βότκα Smirnoff, ουίσκι J&P, Johnnie Walker κ.ά.). Επίσης, ενδιαφέρον επιδεικνύει και για την εξαγωγική δυναμική του YENI RAKI ιδίως στις αγορές της Γερμανίας, της Μέσης Ανατολής, ακόμα και της Κίνας.

Η ανωτέρω εξαγορά, συνάντησε αντιδράσεις από την ανταγωνιστική εταιρεία EFE (Το ρακί EFE είναι το τρίτο σε πωλήσεις μετά το YENI RAKI και το TEKIRDAG). Η εν λόγω εταιρεία προειδοποίησε ότι η εξαγορά της MEY ICKI, η οποία κατέχει το 80% της αγοράς αλκοολούχων στην Τουρκία από την κορυφαία στην παγκόσμια αγορά DIAGEO, οδηγεί στη διαμόρφωση μονοπωλιακών καταστάσεων στη σχετική αγορά, αφού οι άλλες εταιρείες του κλάδου δεν θα μπορούν να ανταγωνιστούν τη δυναμική παρουσία της MEY ICKI στην

αγορά (μάρκετινγκ, διαφημιστικό κόστος κ.ά.). Επίσης, κατηγόρησε τη MEY ICKI για αθέμιτες πρακτικές, όπως για πιέσεις σε επιχειρηματίες να πωλούν μόνο τα προϊόντα της συγκεκριμένης εταιρείας και σε καταστήματα να τα τοποθετούν σε προνομιακά σημεία. Η EFE μάλιστα προσέφυγε στο τουρκικό Συμβούλιο Εποπτείας του Ανταγωνισμού, το οποίο όμως δεν προχώρησε σε περαιτέρω έρευνα.

Το ανωτέρω Συμβούλιο πάντως, επέβαλε πρόστιμο 8,1 εκ. τ.λιρών στην εταιρεία ANADOLU EFES (μπύρα EFES PILSEN), η οποία καλύπτει τα 4/5 του όγκου των πωλήσεων μύρας στην Τουρκία, για αθέμιτες πρακτικές, οι οποίες νοθεύουν τον ανταγωνισμό στα σημεία πωλήσεων (παρεμπόδιση πρόσβασης ανταγωνιστικών εταιρειών στα σημεία πώλησης).